

Rusyada bir şehrin varoşlarında yapılan muharebelerden bir görünüşü

Ruzvelt SULHDEN bahsediyor

“Konferans masasında Amerikanın sesi ağır basacak,,

«Amerikan milleti şerefli ve devamlı bir sulh yapmağa hazır bulunmalıdır»

Hamilton 24 (A.A.) — Mister Ruzvelt Colgate üniversitesinde söylediği kısa bir nutukta şöyle demiştir:

Amerikan milleti şerefli ve devamlı bir sulh yapmağa hazır bulunmalıdır. Bu sefer sulh umumi olacaktır. Konferans masasında Amerikanın sesi ağır basacak ve çok büyük bir rol oynayacaktır. Amerika konferans insanlığın her yerde ve sahada mukadderatına doğru serbestçe ilerlemesini isteyen bir millettir; büyük Amerikan milletini temsil edecektir. Bizim gayemiz herkes için azami (Devamı 5 inci sayfada)

Göbbels'in yeni bir makalesi

“Harb normal bir hâdiseye değildir,,

“Hiddet ve intikam duyguları ekseriya insanları yanlış hareketlere sevkeder,,

Berlin 24 (A.A.) — Alman propaganda nazırı M. Göbbels haftalık Bas Reich mecmuasında yazdığı bir yazıda şöyle diyor: (Devamı 5 inci sayfada)

Sihhat Vekâleti hıfzıssıhha işleri dairesinin yeni reisi

Doktor Bilâl Kâmil İdil (Yazısı 5 inci sayfada)

Almanlar Terek nehri üzerinde bir şehir zaptettiler

Merkez kesiminde Almanların taarruzları devam ediyor

Moskova, Stalingrad sokaklarında 42 Alman tankının tahrib edildiğini, deniz erlerinin meskûn bir yeri işgal ettiklerini bildiriyor

Berlin 24 (A.A.) — Alman orduları başkomutanlığının tebliği: Kafkasya şimal batı kısmında topçu ve hava kuvvetleriyle desteklenen piyade kıt'alarımız bir çok hâkim tepeleri hücumla almış ve düşmanın inadçı mukavemetini kırmıştır.

Alman hava kuvvetleri Tuapse limanına karşı şiddetli bombardı-

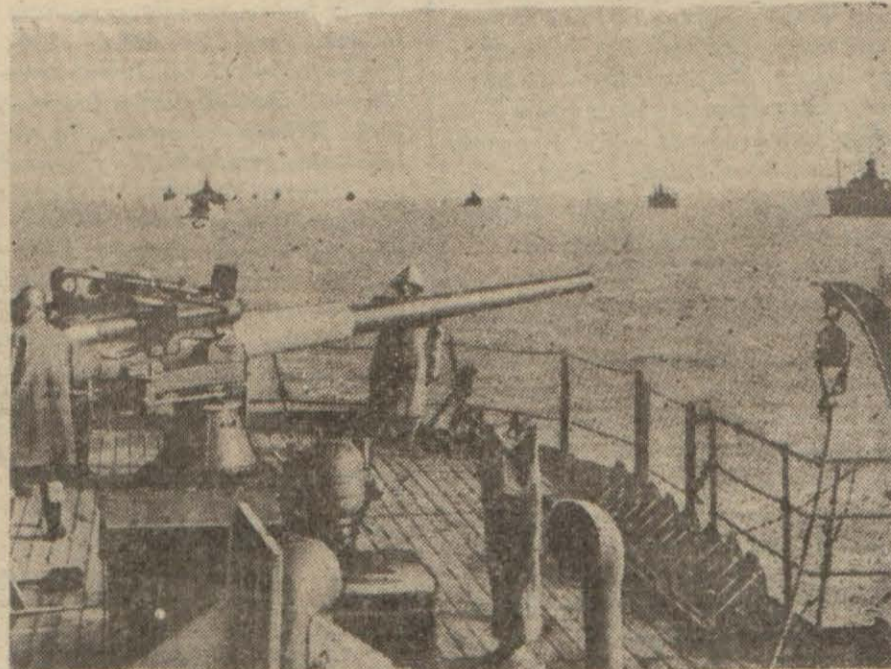
man taarruzları yapmıştır. Büyük bir yük gemisi tutuşturulmuş ve kıyı sularında başka bir ticaret gemisi ile bir himaye gemisi hasara uğratılmıştır.

Terek nehri üzerinde Prişibskaya şehri şiddetli bir çarpışmadan sonra işgal edilmiştir.

Stalingrada evden eve şiddetli (Devamı 5 inci sayfada)

Alman denizaltıları 4 gün içinde 19 gemi daha batırdılar

3 muhrib ve bir yardımcı kruvazör de batırdı

Himaye altında seyreden bir vapur kafilesi açık denizde

Berlin 24 (A.A.) — Resmi tebliği: Hususî tebliğle de bildirildiği gibi Alman denizaltıları Spitzberg ile İzlanda arasında Sovyet limanların dan gelen ve Amerikan ve İngiliz limanlarına doğru yol alan, büyük kısmı himaye ve yük gemilerinden

mürekkep bir düşman kafilesine taarruz etmişlerdir. Bu kafileye karşı yapılan ve bir çok günler süren inadlı çarpışmalar esnasında denizaltılarımız 3 muhrib, bir yardımcı kruvazör ve 50 bin tonlato tutarında 5 yük gemisi batırmışlardır. Baş (Devamı 5 inci sayfada)

On yedi fırıncı ile altı ofis memuru mahkemeye verildiler

17 fırıncı işe bürolarına getirdikleri ekmeğin aslından fazla göstererek ofisten fazla un aldıklarından, 6 ofis memuru da işleri saymayarak bu vaziyete sebep olduklarından dolayı dün yakalanarak milli koruma müddeiumumiliğine teslim edilmişlerdir.

Hergün yeni bir insafsızlık rekoru!

Zeytinyağı evvelki gün 170 kuruştı, dün sabah 190, akşam üstü 200 oldu

Birçok pirinç tacirleri perakendecilere 140 kuruş üzerinden fatura veriyor ve açıktan kilo başına 25 kuruş istiyorlar

Zeytinyağı fiyatları oir iki gün zarfında anormal şekilde artmağa başlamıştır. Evvelki gün 170 kuruş olan zeytinyağı birçok yağcılarda dün sabah birdenbire 190 kuruşa çıkmıştır. Bu fiatlar da öğleye kadar devam etmiş ve öğleden sonra yağcılar 190 kuruşu da az bularak fiatları 200 kuruşa çıkarmışlardır. Fakat bu kere etiket koymamışlar ve ancak istenilen fiatla almağa razı olanlar yağ alabilmişlerdir. Piyasada yaptığımız tahlilkata göre, Edremid ve Ayvalık havalisinde geçen seneki zeytinyağı mahsulünden mühim miktarda stoklar bulunmakta ve mezkûr stoklar 15-20 tonluk fiçlarda âtil bir vaziyette durmaktadır. Söylendiğine göre bu yağların oralarından getirilmesi için alâkadarlarca faaliyete geçmiştir. Yağlar şehrimize getirildikten sonra fiatların biraz düşeceği tahmin edilmektedir.

(Devamı 2 nci sayfada)

“Geceler gebedir!,, derler Bütün şehir uyurken fiatlar artmakta devam ediyor

Akşam 72 kuruş olan fasulye sabahleyin 80, 70 kuruş olan zeytin 100, 140 kuruş olan zeytinyağ 165 oluyormuş

Sözüne itimad ettiğimiz, ciddiyetine kani olduğumuz bir arkadaş anlattığı şey öyle şayanı hayret, öyle garib ve kelimenin tam mânasile

öyle ürkütücü ki... Bu arkadaş evvelki akşam, yani 23 Eylül Çarşamba akşamı evine giderken Balıkpazı. [Devamı 5 inci sayfada]

23 EYLÜL AKŞAMI | 24 EYLÜL SABAHİ

Zeytin 70 | Fasulya 72 | Zeytin Yağı 140

Zeytin 100 | Fasulya 80 | Zeytinyağı 165

Aynı bakkal dükkanında 23 Eylül akşamı ile 24 Eylül sabahı görülen fiatlar.

Almanyada engelleme hareketleri

Breslav cenubunda 2 işçi idam edildi

Berlinde de iki Alman casusu tevki edildi

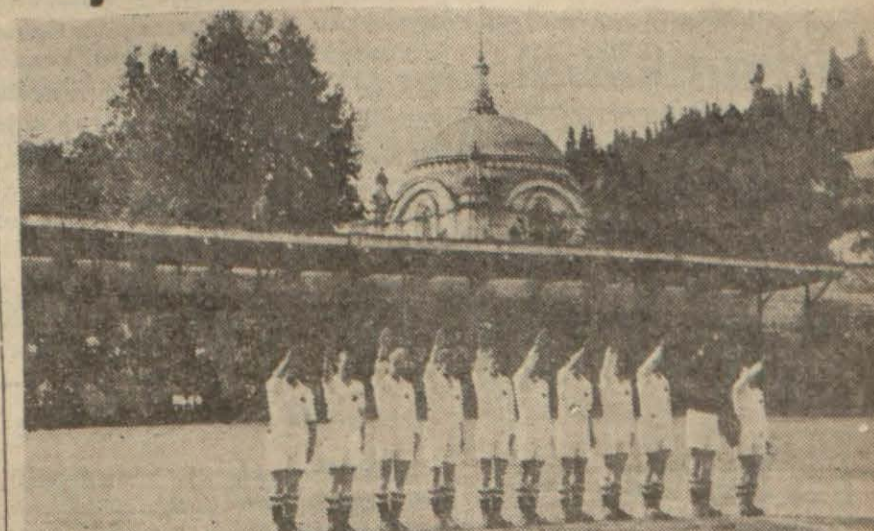
Berne 24 (A.A.) — Berlin den resmen bildirildiğine göre, her ikisi de Alman olan bir genç kızla bir erkekcasusluk suçu ile Berlinde tevki edilmişlerdir. Berne 24 (A.A.) — Alman basını Opel fabrikaları işçilerinden ikisinin engelleme hareketleri suçu ile Breslav cenubunda idam edildiklerini bildirmektedir.

İspanyada krallık ihya ediliyor

Berne 24 (A.A.) — Berner Tageblatt gazetesinin Madrid muhabiri General Franko ile iş (Devamı 5 inci sayfada)

İstanbuldan bir futbol takımı yakında Almanyaya gidecek

Muhtelitimiz Viyanada, Berlinde, Münih veya Nürnberged olmak üzere üç maç yapacak Oyuncular idmanlarına başlıyor ar

Birkaç ay evvel memleketimize geterek muhtelif karşılaşmalar yapan Alman takımı (Yazısı 5 inci sayfada)

Hergün

**Pahalılık
Muadelesinin
Meçhul'eri yalnız
Mahsul ve müstahsil
Az'ığı ile müstehlik
Çokluğu değildir**

Ekrem Uşaklıgil

—Mahsul az, müstehlik çok, piyasa serbest olursa fiatın artmasını hiç bir kuvvet önleyemez, diyoruz.

Bu, bir kaidedir. Kanun hükmünü almıştır. Üzerinde durulamaz.

Kanun hükmünü almış olan kaideden bir netice çıkararak:

— Şu halde yapılacak şey mahsulü çoğaltmak, çoğaltınca kadar istihlâki azaltmak, piyasaya hâkim olmak lâzımdır, diye düşünüyoruz.

Bu, da beylik ilâçtır. Artık üzerinde münakaşa yapılamaz.

Fakat bizi işgal eden muadelelerin ortaya konuluş şeklinin doğru olduğunu ne ile sabittir?

Türkiye hududları içinde toprağının genişliği ile nüfusunun miktarı gözönüne alınırsa meselâ Danimarkadan, Holandadan, Macaristandan, Bulgaristandan şu kadar defa fazla mahsul alınması lâzımdır.

Sıhhatine mutlak surette inanılması güç olan takribî istatistik gösteriyor, ki toprak mahsulümüz, hele hayvan mahsulümüz bu memleketlerinkinden şu kadar defa eksiktir.

Bu müşahede toprak mahsullerimizin azlığını tereddüde yer vermiyecek bir kat'iyetle isbat etmiye yetişir ise de, takribî istatistikle mukayese kabul edemeyecek bir kat'iyetle mâlik olan gümrük hesabları anlatır, ki esasında çok olmaları toprak mahsulümüz her vakit için bizi geçindirmeye yetişmiş, bir miktarı da artarak dış memleketlere yollanmıştır. O halde son on yıl içinde yurda bol bol yetişmiş olan bu mahsul şimdi neden az geliyor?

Sualin cevabı gene beylik bir kaide, değişmez bir hüküm halinde hepimizden dilindedir:

— Çünkü diyoruz, şu veya bu sebepten bütün toprak ekilmemiştir.

Ben şahsen eksilen kolun ekim biçim bahainde pek büyük bir tesir yapabileceğini hiç bir zaman kabul etmedim.

Ailece İzmirliyim, yurdun iç taraflarını hemen tamamen biliririm, bizde komşu, dostun çok üstünde bir desteklidir. Askerlik zamanında olduğu gibi hastalık zamanında da tarlası boş bırakılmaz, daha dün yeğenim Mene menden geldi, anlatıyordu: Üzümleri sergideyken birdenbire hava kararmış, yağmur yağmak üzereydi, bütün tarla komşuları üşüşerek kısa bir zaman içinde üzümlü dam altına taşıyvermişler.

Eğer toprak tamamen ekilmediyse sebebi çalışan kolun eksilmesinden başka yerlerde aramalıyız, bununla beraber kabul edelim, ki sebep ne olursa olsun bir miktar toprak ekilmemiştir. Fakat ekilmeyen toprağın normal verimde açık bıraktığı mahsul miktarının normal yıl

(Devamı sayfa 4/1 de)

TAKVİM		Eylül	
Rumi sene 1358	25	Arabi sene 1351	
Eylül 12	Cuma	Hızır 143	
GÖNEŞ		RAMAZAN	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
6 50	5 11	10 07	
11 47	14		
Öğle		İkinci Akşam Yatsı	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 13 06	16 18	19 02	20 55
E. 6 03	9 27	12	1 81

Resimli Makale:

Kin bir alepe benzer, ergeç kendisini ekeni da yakacaktır.

Sefaletle ızdırabın ilacı kin ekmeğ değildir: D'Haussonville

Şehir Haberleri

Limanlarda bekliyen gıda maddeleri süratle gönderilecek

Münakalat Vekâleti yerinde bir kararlar faaliyete geçti, büyük merkezlere gıda maddelerinin nakli için lüzuma kadar nakil vasatları verilecek

Münakalat Vekâleti muhtelif limanlarda bekliyen gıda maddelerinin büyük merkezlere nakli hususunda çok yerinde bir karar vererek lüzumunu teşebbüslere geçmiştir. Bu karara göre bütün sahil şehirlerinde ve kasabalarda bulunan ambarlarda bekliyen bütün gıda maddeleri İstanbul, İzmir, Samsun, Mersin gibi nüfusu kalabalık büyük merkezlerle sevk edilecektir. Bu hususun temini için Vekâlet alâkadarların emrine lüzumlu nakil vasatlarını vermek üzere her türlü kolaylıkları gösterecektir. Vekâlet bu iş için alâkâdara lüzumlu bir seyrişer tarifesi hazırlamaları hususunda emir vermiştir.

Bir bar kadınının ölümüne neticelenen esrarengiz hâdise

Beşiktaşta Fatma Jaleyi öldürmekten suçlu polis memuru, suçunu inkâr ediyor, iddiasına göre, tabancanın patlamasına ve yaralanmasına kadının kendisi sebep olmuş!

Geçenlerde Beşiktaşta bir cinayet işlenmiş ve Fatma Jale isiminde bir bar kadını odasında ölü bulunmuştur.

Müddeiumumilikçe yapılan tahkikat sonunda Mustafa isiminde bir polis memurunun bu cinayeti işlediği tesbit edilmiş ve katil yakalanarak teykid edilmiştir.

Dün 2 nci ağırcezada bakılan bu davada suçlu müdafasını yapıparak şunları söylemiştir:

— Silâh sesi duyulduktan sonra Fatmanın odasından benim çıktığımı gördüldü ise de Fatmayı ben vurmadım. Kendisi bana: — Seni seviyorum ve seninle yaşamak istiyorum dedi. Ben de reddettim ve o sırada masanın üzerinde duran tabancamla oynarken sinirlenerek tetiğine dokundu ve kaza kendisini yaralanmasına ve bu suretle ölümüne sebep oldu. Aleyhimde şahadette bulunanların söylediklerini reddederim. Zaten yapılan tahkikat da tabancanın çok yakından atıldığı tesbit edilmiştir.

Muhakeme evrakın tetkiki için başka bir güne bırakılmıştır.

Mes'ud bir evlenme

İstanbul İca hâkimlerinden Refik Ögelin kızı Fahmet Ögelin, yüksek elektrik mühendisi Sadık Erengün'ün nikâh törenleri Pazartesi günü Beyoğlu evlenme dairelerinde yapılmıştır. Genç çiftlere saadet dileriz.

Hergün yeni bir insafsızlık rekoru!

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
Diğer taraftan sadeyağ fiyatları da zeytinyağı kadar olmakla beraber dününden itibaren biraz artmış ve Trabzon yağları toptan 370-380 kuruşa çıkmıştır. Piyasada perakende olarak 370 kuruşa satılan yağlar Samsun yağlarıdır.

Pirinç fiyatları dün biraz düşmüştür. Maamafih pirinç tacirlerinden birçoğu satışlarda zahiren

fiatları toptan 140 kuruşa düşürmüşler ve alıcılara bu fiat üzerinden fatura vermişlerse de Ticaret odası ve İktisad müdürlüğü kontrolörlüğünün tesbit ettiklerine göre fatura harici müşteriden kilo başına 20-25 kuruş almaya başlamışlardır. Kontrolörlerce tesbit edilen muhtekirler hakkında takibata başlanılmıştır.

Pamuk döküntüsü diye pamuk ihraç ediyorlarmış

Pamuk döküntüsü adile muhtelif Avrupa memleketlerine ihraç edilmekte olduğu görülen yerli pamuk çeşidlerinin sevkine müsaade edilmeyecektir. Bu hususta teşkil edilen ekspertiz heyeti bugüne kadar dört parti pamuk döküntüsünün ihracını reddetmiştir. Bu gibi müracaatlar da sıkı bir kontrolden geçirildikten sonra müsaade verilmektir. Bu heyetin teşekkülünden evvel harice sevk edilmiş mallar arasında 100 bin liralık yerli pamuk olduğu anlaşılmıştır. Bu mesele üzerinde de alâkadarlar ehemmiyetle durmaktadırlar.

Parmakları kesilen işçi

Halıoğullu oturan, ve aynı yerdeki madeni eşya fabrikasında çalışan Cemal adında bir işçi elni makineye kaptırarak, parmakları kesilmiştir. Kazazede işçi tedavi edilmek üzere Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

RADYO

CUMA, 25/9/1942

7.30: Saat ayarı, 7.32: Vücudumuzu çalıştıralım, 7.40: Ajans haberleri, 7.55: Senfonik parçalar (Pl.), 12.30: Saat ayarı, 12.33: Karışık program (Pl.), 12.45: Ajans haberleri, 13: Şarkı ve türküler, 18: Saat ayarı, 18.03: Fasal heyet, 18.40: Dans müziği (Pl.), 19: (İktisad saati), 19.15: Oyun havaları, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Klâsik Türk müziği programı, (Sef: Mes'ud Cemil), 20.15: Radyo gazetesini, 20.45: Mozartın eserlerinden (Pl.), 21: (Evin saati), 21.15: Tensil, 22: Radyo salon orkestrası, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri ve borsa.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Muğla vilâyetine tâbi Dalayan denilen bir köy vardır ki Denizyolları idaresinin iskelesidir. Akdeniz hattına işleyen birçok vapurlar buraya uğrarlar. Bundan bir müddet evvel buradaki Denizyolları idaresi acentalığına idare tarafından

gönderilen taahhüdü bir mektub bir buçuk ay mütevaciz bir müddet Antalya'ya kadar bütün Akdeniz sahillerimizi dolaytıktan, bu arada Dalyana pek yakın olan Kaşa'ya kadar geldikten sonra «Dalyanın bulunamadığı» kaydıla iade edilmiştir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Cemiyet dersleri..

Sabahtan Sabaha:

Bursa tüccar ve Esnaf alışveriş Tarzını Değiştirmezlerse Bursa çarşısı ancak Bir müze olur

Burhan Cahid

Üç, dört makale Bursanın güzel taraflarını anlattı. tabiat, arzin bu parçasını zengin yaratmış. Toprakta servet taşıyor. Yerden hazine fıskırıyor. Fakat Bursalılar bunu yeni yeni anlamaya başlamışlardır. Şimdi biraz da tenkid tarafına geçeyim. Bursalılar bugünkü hayat şekilleri, alışveriş tarzları ve görüş, düşünüş ölçülerile birçok tenkidleri hak etmektedirler. Yeni yaşayış şartlarına derhal uymalı, dünya medeniyeti çerçevesinde olduklarını derhal kabul etmeli, Türkiye'nin endüstri planında baş mevkiide olduklarını hatırlamalı ve yeni kafa, yeni hamle ile yeni hayata katılmalıdırlar. Türkiye'nin içtimai inkılabı içinde Bursa'da kendi kendine bir şehir inkılabı yapmalıdır. Konserve fabrikasının da çalışan işçi kız ve kadınların hali beni çok düşündürdü. Hayatlarını kazanmak için bu hizmete giren Bursalı kadınların men hepsi yeldirmelerine sarınmış, başlarını sıkı sıkı örtmüş, ancak bir gözlerle çalışıyorlar. Bu gülünç kıyafetin bir fabrika içinde teması hayli üzüntü vericidir.

Büyükada halkı nasıl kömürsüz kaldı?

Büyükadada oturan bir okuyucumuzdan şu mektuba aldık:

İki ay evvel Büyükadada oturanların yüzde sekseni hâlâ kok kömürü alabilmiş değiliz. Bakın, hâdise ne acıklıdır: İki ay evvel Büyükadaya kömür beyannameleri yollanıyor. Bayi ve mahalle birliği vasıtasıyla bu beyannameler yalnız mahdud kimselere dağıtılarak ekseriyete haber bile verilmiyor. Bayi mahalle birlik müessesilerinin tasdik ettiği beyannamelerle tanındıkları kimselere yedi, sekiz, hatâ dokuz ton kömür veriyor. Neticede bizler hâlâ bekliyoruz. Ben şahsan, yeni yolcu salonu üstündeki kömür tevzi bürosuna müracaat ettim. Seften aldığım cevab şu oldu: «O bayii mahkemeyi verin, birlik azasını da dava ediyorum, fazla kömür alanlar da mes'uldür.»

Fakat bu mahkeme devam ededursun, şimdi bizler ne olacağız? Adalara kömürü hangi kanaldan bulup getirebileceğiz? Yeni kaymakamın uğraşması da boş gidiyor. Çünkü başka bir bayi gösterildiği halde, mesele gene halidilemiyor. Bu defa «Eti-bank» bayileri kaldırdığını ilân etti. Demek ki bu kıyâlimiz Allaha kalmıştır. Bu ne iştir? Ne felâkettir? Korunma kanunu hükümüne riayet etmiyereğe eşe dosta yedi, sekiz ton kömür dağıtan Büyükada birlik azaları mahkemeye verilen bayiye ganimetini bizler mi çekeceğiz? Bu vaziyette ne yapalım? İki elimiz böğrümüzde şaşırık kaldık.»

Dil bayramı için yarın Halkevlerinde yapılacak merasim

Dil bayramı yarın şehrimizdeki bütün Halkevlerinde büyük merasimle kutlanacaktır.

Eminönü Halkevinde yapılacak merasim İstiklâl marşile başlanacak, müteakiben profesör Sadi İrmak dil inkılabının mahiyeti hakkında bir konferans verecektir. Bundan sonra yeni ve eski edebiyat dillerini belirten parçalarla yeni ve eski sahne dilini belirten temsiller verilecektir.

Beyoğlu Halkevi de bayram münasebetiyle yarın saat 17.30 da Tepebaşı belediye bahçesinde bir tören yapacaktır. Törene İstiklâl marşile başlanacak, konserans müteakib kılıç - kalkan ve Ege, Karadeniz cenub ve doğu Anadolu millî oyunları oynanacaktır.

Diğer bütün Halkevlerinde de toplantılar tertib olunacak, konferanslar, temsiller yerilecektir.

Sonra Bursanın orta ve işçi halkı arasında, bilhassa geçenlerde içkiye karşı kuvvetli bir iptilâ var. Medeni hayata girmek de mek içki içmek, hovardalık etmek, eskiye isyan etmek demek değildir. Aksine olarak içkiyi edeb terbiye dairesinde ve ancak davette, ziyafette ve dostlar arası toplantılarda sırf zevki artırmak için içmek gerekir. Medeni hayatın çirkin bulduğu en büyük ayıp sarhoşluktur. Daha sonra Bursanın perakende eşnaf ve ticarete müşteri tanımak ve müşteri tutmak arzusu yoktur. Gelen müşteriye nezakete karşılık, arularını yerine getirmek için çırpınmak ve mutlaka bir şey almadan salıvermek gibi ticaretin bir ruhu kavrayış cephesi vardır ki bunu alışveriş ettiğim bir Bursalıda görmedim ve bütün bir otel halkı da aynı fikirde benimle ittifak ettiler. Bursalı esnaf ve tüccar, İstanbullu veya Ankaralı, İzmirli ziyaretçiyi ne koparabilirse kârdır sayılan gelip geçici müşteri gibi görünüyorlar. Bursa için pek fena bir şöhret peysa olmasınaya yol açan bu zihniyete karşı ziyaretçilerde de şu kanaat beliriyor:

— İstanbul daha ucuz. Taşınmaya değmez!

Bursa Ticaret Odası, Esnaf Birliği, azasını toplayıp bu zihniyeti giderecek yolda telkinler yapmazlarsa Bursa çarşısı ziyaretçiler için ancak bir müze olabilir. İşte bu da Bursa için samimi bir tenkididir.

Burhan Cahid

Vatman ve biletçilere zam

Elektrik; Tramvay ve Tünel işletmesi; idarenin vatman ve biletçilerine evvelce yapılan zammı yüz de 25 e çıkarmaya karar vermiştir. Yeni zamların tabliğine yakında başlanacaktır.

ORHAN URAL
Karikatür Albümü
ÇIKTI

Bütün müvezzillerde bulabilirsiniz. Fiyatı 25 kuruştur.

Sporun deveren uzuvlarımızda yaptığı tesirler

Yazan: Profesör doktor Sadi Irmak

Nabız sayısı: Nabız en ziyade mukavemet yarışlarında hızlanır. Uzun koşular, uzun yüzmeler, uzun bisiklet turları ve skide. Nabızın hızlanma devri sporun nevine göre 2-10 dakika sürer. İlk çıkışta hızlanma anı olur. Fakat kısa bir müddet sonra hızlanma süratle yavaşlar. Anı hızlanış merkezi sinir cümlesinin tahrişe uğramasından mütevelliddir. Çünkü henüz metabolizma mahsulleri kana karışmış değildir. Hattâ nabız hızlanması telkinle de yani bir beden hareketi yapılmaksızın da temin edilebilir. Nabız sürati hakkında şimdiye kadar bulunan en büyük rakam dakikada 232 dir. Kalb faaliyeti sükûn müddetinin kısalmasıyla hızlanır. En az müteessir olan sistoldür.

Sporun sonunda nabız sayısı evvelâ hızlı, sonra tedrici olarak düşerek tabii hale döner. Fakat bir mukavemet yarışından sonra nabızın tam tabii haline avdeti için 2-3 saat geçebilir.

Deveran müddeti: Sükûn zamanında deveran müddeti vasatî olarak 2-8 saniyedir. Bu müddet dakikada 300 kilogram iş görüldüğünde 15 saniye, 800 kilogramlık iş görüldüğünde 10 saniye, 1300 kilogramlık iş görüldüğünde de 8,7 saniyeye düşer.

Vurum hacmi: Kalbin bir vurumda şıryanlara fırlattığı kan

sükûn vaziyetinde 70-80 gramdır. Sporda bunun üç misline yükselebilir.

Kalb büyüklüğü: Daimi olarak idman kalbin büyümesini ıtaç eder. Fakat bir defalık bir spor hareketinde kalb bilâkis küçülür. Ve bu küçülüş vaziyeti 1/4 esas kalır. Kalb bu vaziyette sükûn zamanına nisbetle daha tam olarak boşalmak ve daha iyi dolmak suretile vazifesini görür. Yani sükûn halinde her vurumdan sonra kalbde kalan ve şıryanda atılamayan kan miktarı ki buna bakiye kan denir - asgarî hadde düşer.

Şıryan tazyiki: Sporda şıryan tazyiki munatazaman yükselir. Azamî 240 milimetre cıva seviyesine kadar çıkabilir. Spor bittikten sonra tazyik normal seviyesinden aşağı düşer. Meselâ üç kilometrelik bir koşuda ancak 2-3 saat sonra normal haddine çıkabilir. Bu iniş miktarı 10-35 milimetre cıvaya baliğ olur.

Yaşlılarda bedenî hareket esnasında tazyik daha fazla yükselir. Ve sükûn devrinde tabii haddine gelmesi de uzun sürer.

Verid tazyiki: Sporda verid tazyikide yükselir. Bu yükseliş vasatî olarak 100 milimetre su seviyesine müsavidir. Verid tazyikinin sporda yükselmesinin sebebi: Nesiclerden kanın fazla miktarda olarak veridlere geçmesidir.

Muhiti deveran: Bedenî hareket deverana iştirak eden kanın miktarını artırır. Depolardan kanın deverana girmesine sebep olur. Giren kanın miktarı deveran kanının % 10 na baliğ olur. Takallüs eden adalelere sükûn zamanından fazla kan girer. Bu da sükûn halinde kapalı duran kıl damarlarının açılması sayesinde olur. Şu cetvele bakalım:

Kıl damarlarının Mm 2 na miktarı	Kıl damarlarının kutru	Kıl damr. sathı, bir cm adalede
Sükûn halinde 85	3	8
Masajda 1400	4,6	2000
Bedenî harekette 2500	5	3900

İdmanın dolaşım fonksiyonları üzerindeki muahhar tesirleri:

Kalb cesameti, kalb hacmi nisbetinin muhtelif spor nevelerinde şöyledir:

Grup yarışçılarında:	1	67,2
Yüzücülerde:	1	63,8
Orta mukavemet koşucularında:	1	60,3
Uzun mukavemet koşucularında:	1	57,2
Kürekçilerde:	8	55,8

(Devamı sayfa 4/1 de)

Fehim Paşanın işlediği cinayetler

Yazan: Kadircan Kaflı

Adülhamidin esvabçibaşısı İsmet beyin oğlu Fehim tam mânasile bir hayduddu. Harbiye mektebinin za-degân sınıfını bile bitirememiş, hafiyelik mesleğine girmişti. Saraya şunun bunun aleyhinde jurnal vermekle beraber saraya güvenerek cinayetler işlemekten de geri kalmıyordu. Pek genç yaşta olduğu sırada yaptığı bu cinayetlere daha sonra paşa olunca başka şekilde devam etti.

Fehim pek serseri, sinsî, sefahate düşkündü; adam öldürmekten zevk alıyordu; yahud bu zavallılar onun tehditle istediği paraları vermemenin kurbanı oluyorlardı.

Pangaltının yan sokaklarından birinde bir gece fesli bir delikanlı hafif yalpa vurarak geçiyordu; bir aralık şapkalı bir adamın yanına sokuldu; soluk havagazi ışığında bir bıçak parladı; şapkalı adama doğru kaydı ve hiç bir şeyden haberi olmayan adamcağız yıldırımla vurulmuş gibi yere serildi. Cinayeti yapan Fehimdi.

Bu cinayetler gayet esrarlı bir şekilde devam edip gidiyordu; Ölümler arasında ecnebi tebaasından ta-nınmış bir iki adam da vardı. Elçilikler meseleyi ehemmiyetle takibe başladılar; katilin her cinayetten sonra Yıldız sarayına doğru uzaklaşıp gitmesi en çok göze çarpıyordu; bir defasında cinayet yerinde Yıldız kunduracıları tarafından yapıldığı markasından anlaşılın tek ayakkabı da bulunmuştu. İstanbul tünel direktörü de öldürülünce elçilikler polisîn yaptığı tahkikata güvenemediklerini, kendilerinin işe el koyacaklarını söylediler. Burun üzerine mutlaka bir katil bulmak ve suçları ona yüklemek lâzım geldi.

Bir gün Nişantaşı taraflarında bir çukurda sarhoşluktan sızmış bir deniz askeri bulundu. Polis onu sor-guya çekti; güya tahkikat yaptı ve cinayete itham etti. Asker gece Yenişehir umumhanelerinde eğlen-mişti; çok içmişti; neler yaptığını hatırlayamıyordu; fakat iddiaları

reddetmek imkânını da bulamıyordu; hattâ kendisini suçlu sanıyor, vicdan azabı duymakta olduğu sanılıyordu. Belki ayrıca bir cinayet işlemişti; belki de kendisine bu suçları üzerine alması, neticede kurtulacağı söylenmişti.

Mustafa mahkemeye verildi; aleyhindeki deliller o kadar güzel ve tam olarak hazırlanmıştı ki hâkimler zerre kadar şüphe etmeksizin mahkûmiyet kararını verdiler; cezası idamdı.

Bir müslüman kadını katili görmüştü; elinde kanlı bir bıçak vardı; yüzüne de gayet iyi dikkat etmişti. Bunun için Mustafanın lehinde bulunmuş:

—Hayır, bu değildir!

Demişti. Lâkin ehemmiyet verilmemişti.

Tek cinayet bahanesile yakalan ve mahkûm edilen Mustafaya daha evvelki on üç cinayette yük-lenmişti. Mahkûm hapisshanede (Devamı sayfa 4/1 de)

"Son Posta,,nın bulmacası: 9 - (15)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollıyan her okuyucumuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa doğru:

1 — Askerî bir mektebimiz (10)
2 — Acı (4), Ortada (5).
3 — Ortak (5), Adaleti yerine getiren (4).
4 — Beraber (3), Baba, ana ve çocuklar (4).
5 — Bir harf (2), Madun (yeni türkçe) (3), Bir tenvir vasıtası (3).
6 — Bir sayı (3), Uzaklık nidası (2).
7 — Yabancı ülke (5), Bir renk (2).

8 — Tersinden kundura yapar (4), Kısa zaman (2).
9 — Kraliçe (3), Bir fiil (5).
10 — Kur'andan bir kısım (4), Bir den (3).

Yukarıdan aşağıya doğru:

1 — Çimen (8).
2 — Beraberce (5), Hitab nılası (2).
3 — Büyük çay (4), İyiye yakın (5).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

4 — Olur mu? (3), İrad getiren mülk (6).
5 — Esk bir nazam şekli (6).
6 — Tersî bir emir (2), Bir hayvan (2), Gramerde bir kelimenin ismi (4).
7 — Rusyada bir sıra dağ (4), Yabancı (2).
8 — Bir nevi yemiş (5), Kör (3).
9 — Bayağı (3), Sıkılan (6).
10 — Bir fiil (7), Edat (2).

PATRONA HALİLİN AKİBETİ

Mehmed Paşa saraya gidip padişahla görüşmek, ona da «her şeylerin hazır ve işlerin yolunda gitmekte olduğunu» söylemek istiyordu. Sarayda birinci Mahmudu geceyi uykusuz geçirmiş buldu, «Acem meseleleri üzerine bir de ferman» aldıktan sonra vezir sarayına döndü.

Gün ilerliyor, vezirler ve ülema yavaş yavaş sadrazamın sarayına geliyorlardı.

Gelenlerin tabii bir şeylerden haberi yoktu. İşin içyüzünü bir Kırım Hanı Kaplan Giray, bir de derya kaptanı Canım Hoca Mehmed Paşa biliyordu.

Kırım Hanı ile Canım Hoca birlikte geldiler. En son gelenler Rumeli valisi Abdullah ve Hafız Ahmed Paşalardı. Şeyhislâm efendi bile «hakiki bir divan kurulup harb meseleleri görüşüleceğini» sanıyordu. Artık kethüda Mustafa Beyle İbrahim ağa saray önündeki merdiven başında Etmeydanından gelecek ihtilâlcî şeflerini beklemeye başlamışlardı. Vakit öğleye yaklaştığı halde gelen giden olmayordu. Bu aralık, Mustafa Bey İbrahim ağayı bir kenara çekerek yavaşça fısıldadı:

— İçerüde meclis tamam, Etmeydanı canibinden bir «zuhurat» olmadığına dikkat ettiniz mi ağa?

İbrahim ağa da endişeli görünüyordu, dalgın dalgın başını salladı:

— Beli efendim, neye haml buyurursuz.

— Sezdiler mi dersiz?

— Bah sultanım, sezsellerdi şimdüyedek müceddeden kazgan kaldırmağa şitab eylemezler mi idi?

— Doğru. Ya, bu tevhürü ne manaya yorarsız?

— Anı Allah bilir!

— !...

Başka bir şey konuşmadan ayrıldılar.

merdiven başında bırakarak sadrazamın yanına gitti. Mehmed Paşa baş sedirde oturuyor, sağındaki şeyhislâm efendi ile tatlı tatlı sohbet ediyordu. Mustafa Beyin ağır ağır ve çekingen çekingen kendisine doğru yaklaştığını görünce sarardı, fakat temkini bozmağa da bir sebep görememişti. Çünkü bir muhatara olsaydı, kethüda böyle salına salına gelmiyecekti!

Kethüda Bey yavaşça sokuldu, Mehmed Paşanın kulağına doğru eğilerek: «Paşa efendim gelen giden yok!» diye fısıldadı.

Sadrazam hiç telâş göstermeden cevap verdi:

— Teenni eylen, gelürler elbet.

— Ya gelmezler ise sultanım?

— Ol zaman hatırludur, Sezdikleri anlaşılır. Kendülerine zerre miktarı şüphe ve vehim vermemek için zinhar saray haricinde kol ve saire gezdirmen. Güyakım bir şey yoğ imiş ve her nesne tabiatince bulunur, hissi verilmelidir!

— Elem çekmen efendim öyle edilmiştir.

— Halil pehlivan kapı ardında hazır ve nazır mıdır?

— Cümleten hazırduklar.

Sadrazamın dudakları titredi:

— Aman oğlum, kendüye bir dahi söylen, anahtar delüğünden gözü bende olacaktır. «Sağ elimizi kaldırıp üç defa salladığımızda» meclise dalacaklardır.

Kethüda «anladım» gibilerde başını salladı. Sadrazam tekrar fısıldadı:

— Tutamam tarafımızdan işaret verilmeyüp icabı maslahata göre hareket olundu, olzaman «imsak» eylemeleri iktiza eyledüğünü dahi tebliğ eylen.

Kethüda geri geri çekildi, soluk soluğa bitişik odaya geçti, Halil pehlivanla Deli Hasan ağanın yanına sokuldu:

— Didelerinizi anahtar delüğüne tatbik eyledikte sahibi devlet efendimizi eyüce görür misiz?

(Arkast var)

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasından: Bilumum fabrikatörler ve sanayi müessesese sahipleri ile her nevi büyük ve küçük imalâtla istigal edenlerin nazarı dikkatine:

Odamıza kayıtlı ve kayıtsız fabrikatörler ve sanayi müessesese sahipleri ile keza her nevi imalâtla istigal eden atölye sahipleri ilân tarihinden itibaren en geç bir ay zarfında odamız sanayi şubesi müdürlüğüne şifahi müracaatla tevzi edilmekte olan sanayi siciline aid bedelsiz matbu beyannamelerden almak ikmal ile sanayi şubesi müdürlüğüne imza mukabilinde iade etmeleri e. hemmiyetle rica olunur.

Müddetî zarfında veya müracaat etmekten istinâk edenler Ticaret ve Sanayi Odaları kanununun maddesi mahsusuna tevfihan tecziye edileceklerdir.

NOT:

Odaya kayıtlıklar sicil vesikalarını, kayıtsızlar ise ünvan tezkerelerini hâlin müracaatlarında birlikte getirmeleri lâzımdır. «10102»

Erkeği Kadının Yazarı

YAZAN: NUSRET SAFA COŞKUN

Şu dakikada binlerce insanın heyecanla dinlediği, beğendiği adam, nihayet iki saat sonra kolları arasında olacaktı. Kadınların şehvetle şöret arasında buldukları alâka, ezeli ve ebedidir. Vedadı, herkesten kıskanıyordu. O her konserde biraz daha büyüyor, daha çok tanınmıyor, muhiti genişlemek istidadını gösteriyordu. Rakibler gittikçe artacaktı. Bunları düşündükçe, kendinin küçüklüğünü anlıyor, yalnız güzelliği, Vedadın, kollarının arasına düştüğü geceler isbat ettiği kadınlığı, biraz teselli veriyordu kendisine.. Vedadı tamamen kendisine mal edemese bile, mutlaka onun tarafından daima aranacaktı.

Vedad, Mozartın sonatını çalıyordu. Hayalinde Semahati, pek iyi tanıdığı odayı canlandırıyor. Demek Semahat kendisine dargın değildi.

Ve.. yıllardan sonra, artık bir başkasına aid olmakla beraber, o gene kendini.

Musiki nağmeleri arasında, hislerin sesini dinlemek ne hoş şey.. Tatlı bir melânkoli ile derin bir romantizm birbirine karışarak insanı bambaşka bir âleme sürükleyip götürüyordu. Bu hayal dünyası içinde, Füsunu buldu. Bedbaht Füsuncuk, kim bilir bu gece ne muztarıbdı? Genç kız, mektubunda, konserde bir dakika ablasile eniştesinin oturduğu locaya bakmasını, kendisinin hatırlanmasını istemişti. Bu loca, yan tarafta kalıyordu. Başını döndürüp bakamazdı. Arzusunu, halkı selâmlamak için kalktığı zaman is'afa karar verdi. Bunu yapmazsa, sanki Füsun farkında olacak, üzülecekti. Garib bir şey.. Füsuna karşı bir tahassür duydu. Onun mevcudiyetini, arar gibiydi.

Mozartın sonatı da, sürekli alkışlar arasında sona ermişti. 10 dakikalık istirahat için, oda-

sına doğru ilerlerken, tiyatronun idare memuru, kırmızı bir kâğıd uzattı:

— Size bir yıldırım telgrafı var!

Hayretle memurun yüzüne baktı:

— Yıldırım telgrafı mı?

Dudaklarını büktü, kimdendi acaba?..

Açarken, gözü verildiği merkez işaretine ilişti. Samsundandı. Yüzü ıztırabla kıvrıştı, kalbi sızladı. Füsün, tebriklerini göndermiş olacaktı. Bu alâka karşısında, hem müteessir, hem mütehassirdi. Gözleri yaşararak okudu telgrafı:

«Radyo başında, fakat bütün ruhumla yanınızdayım. Göz yaşarımla ıslanmış tebriklerimi yollarken (Beni seven bir kadın vardı) yı çalmanızı rica ediyorum. Füsün»

Artık Vedadda piyanonun başındaki taşkın neş'eden, ruhunda bulduğu sükûndan eser kalmamıştı. Bir dekor parçasına dayandı. Elini alından geçirdi. Genç kızın ıztırabının büyüklüğünü düşündü. Merhamet duyguları öyle ağırlaşmış, kendisini öyle tazyik etmeğe başlamıştı ki..

— Bu çocuğu göndermemeliydik!

Diye mırıldandı. Füsunun bağlılığı karşısında ürkmüyor da değildi. Fakat onu yollamak ta iyi bir tedavi çaresi olmamıştı.

— Seni arıyorum Vedad!.. Nen var?..

Silkindi, ablası karşısındaydı; telgrafı uzattı. Meserret Hanım telgraftan başını kaldırdığı zaman göz göze geldiler.

— Zavallı çocuk!

— Hem de ne zavallı abla! Merhametten yüreğim eziliyor Çok azab çekiyorum.

Meserret Hanım, mendilile kardeşinin terlerini kurularken:

— Ne yapabiliriz Vedad dedi. Başka çare var mıydı?

İçini çekti:

— Haklısın!

Sonra makiniste işaret etti:

— Bu kadar ara kâfi, çalır zilleri, bir an evvel başlayalım. Bitsin artık bu iş..

Ablası, endişe ile yüzüne bakıyordu:

— Aman Vedad, ne yapıyorsun, bırakma böyle kendini. Beni korkutuyorsun, rengin çok sarı, dudakların titriyor. Biraz sı iç, kolonya ister misin?

Reddetti:

— Hiçbir şey istemem. Füsunun bu jesti bana çok dokundu Zaten bu gece çok huzursuz başladım konsere..

— Halbuki, sonra ne kadar çıldır!..

— Kendimi iyi hissetmiyorum

— Başlama o halde, biraz dir

len!

(Arkast var)

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden:

Yedek Tbb. Tğm. Hasan Fevzi oğlu Reşad	39174
Yedek P. teğmen Cafer	49232
Yedek P. teğmen Hüseyin oğlu Hasbi Karahasan	50233
Dmy. Tğm. Cemil Ünal	
Tbb. Tğm. Sadi Yedievli	
Nakliye Tğm İzzet oğlu Arif Hükmet Beton	16686
Tbb. Yzb. Ohanes oğlu Toros Bahkçıyan	36792
Top. Tğm. Yahya oğlu Adil Soyer	50463
Emekli Top. Yzb. Rasim Akbaşar	328/41-C
Yukarıda isimleri yazılı yedek subayların acele şubemize müracaatları ilân olunur. «1243» «10365»	

Hergün

(Baş tarafı 2 nci sayfada)

larda ihracata tahsis ettiğimiz miktardan fazla olduğunu biliyor muyuz?

Bu noktada köylünün hükûmete tahsis ettiği yüzde 25 den arta kalan mahsulünü pazara arz etmekte yavaş davranıp davranmadığı meselesine temas ediyoruz.

El koyma usulünün kaldırıldığı gün yazmış olduğum bir yazıda bu kararı malik olduğumuz teşkilâtı düşünerek doğru bulmuş, fakat ekim mevsimi geçtiği için faydasının ancak gelecek mahsul yılında beklenebileceğini söylemişim, aynı zamanda da köylünün kazanma hevesini kamçılacak vasıtalar yaratmaya lüzum görmüştüm. Fikrimde sebat ediyorum.

Hâdise İstanbulda gözlerimin önünde cereyan ediyor:

Bir mal sahibi elinde bulunan malın hergün biraz daha pahalılandığını görürse o malı elden çıkarmakta hiç acele etmez. Şehir içinde bu yavaşlığa, isteksizliğe karşı iyi kötü uğraşabiliyoruz, şehir dışında yapılabilecek şey fiatın artık sabit olduğunu, hayır fiatın düşme yoluna girdiğini göstermekten ibarettir.

Fiatların bu derece artması yalnız mahsulün azlığı ile yalnız istihlâkin artması ile isbat edilemez. Bu hususta zeytinyağının vaziyeti önümüzde canlı bir misaldir. Zira bu madde bu yıl normal ihtiyacımızdan şu kadar defa fazla olarak istihsal edilmiştir. Bununla beraber fiat eski fiatından iki buçuk üç defa fazladır. Bunun sebebi acaba nedir?

Sualin vehleten hatıra gelen basit bir cevabı vardır:

Zeytinyağı fakir köylünün elinden çıkarak zengin fabrikatörün deposuna girdi. Zengin fab-

nüdedir. Her malın fiatı kaç defa arttıysa o da kendi malını ancak o nisbette fiat bulduğu takdirde verecektir. Vehleten hatıra gelen sebeplerin birincisi budur, ikincisine gelince:

Bir müddet evvel memleket dışına satabileceğimiz maddelerin fiatlarını tesbit etmiştik, bu usul bizi bazı mahdud maddeler için iç ve dış memleket mahsul ve mamulâtının fiatlarını kısmen olsun sabitleştirmeye doğru götürebilecek bir düşünceydi. Fakat son zamanlarda prensibi değiştirerek zeytinyağı, susam ve keten tohumu için kumpanyasyon usulünü kabul ettik, bu sayede de zeytinyağını deposunda stok yapmış olan fabrikatöre gün doğmuş oldu.

Farzedelim, ki hariçten aseton getirteceksiniz, bir kilo asetona mukabil 2,5 kilo zeytinyağı ihraç edebilirsiniz. Asetonun dış memleket fiatı takriben 3, iç memleket fiatı ise 6 yahud 8 liradır. Bu vaziyette dış memlekete yollıyacağınız 2,5 kilo zeytin yağının beher kilosunu 150, 160, hattâ 200 kuruşa bile satın alabilirsiniz. Neticede kârınız vardır. Memnunsunuz, fabrikatör zeytinyağına istediği fiatı bulmuştur, memnundur, fakat ben bakkalda fiatın yükseldiğini görünce sebebini anlayamaz, feriyadı basarım.

Netice olarak mahsulün azlığı, çalışan kolun azlığı ve müstehlikin çokluğunu pahalılık probleminin bütün elemanlarını teskil etmez, diyeceğim, vaziyeti baştan başa amelî sahada inceliyerek kül halinde bir ekonomî ve bir fiat politikasına muhtacız.

Ekeem Uşaklıgil

Bize (fitrenizi Türk Hava Kurumuna veriniz) dedikleri zaman hiç tededüd edebilir miyiz? Gözlerin korunmasına tercih ederiz.

Spor ve ilim

(Baş tarafı 3/1 de)

Kayakçılarda	: 1
	50,8
Amatör bisikletçilerde:	1
	44,6
Profesyonel bisikletçilerde	: 1
	40,3

Görülüyor ki kalb büyümesi en ziyade kayakçılarda, kürekçilerde ve bilhassa bisikletçilerde müşahade edilmektedir.

Aşağıdaki cetvel 400 sporcu üzerinde yapılan kalb muayenelerinin neticesini gösterir:

Spor nevi	Sporcularda görülen kalb büyümesi 100 sporcuda
Kürek	27,3
Kayak	18,2
Bisiklet	15,3
Yüzme	14,9
Güreş	11
Ağır atletik	9,8
Hafif »	8,8
Kılıç	4,4
Boks	3,1
Futbol	2,7

Bu cetvele nazaran kalbi en az büyüten spor nevi futboldur. Sporcunun kalbinin büyümesi marazî bir hal değildir. Ve bazı hastalıklarda kalbin büyümesiyle mukayese edilemez. Sporcu kalbi bilâkis yeni bir fizyolojik nizam uymuş bir uzuvdur ki vücudun ihtiyaçlarına daha iyi intibak etmiştir.

Nabız sayısı idmanlı insanda düşüktür. 40-60 arasında dolaşır. Atletlerde nabız sayısı ilk idman yılında 69 iken ikinci sene 64 e, üçüncü sene 56 ya düşer.

Her Heimer bir kürekçinin nabız sayısını dakikada 36 bulmuştur.

İdmanlı insanlarda kan tazyiki sükûn devresinde düşüktür.

Azamî tazyik 100 milimetre civaya müsavidir. (İdmanlı insanda 12,5) hattâ iyi sporcularda tazyikin 80 den aşağı düştüğü nadir değildir.

SADİ TEK TİYATROSU
Beşiktaşta ŞEN Sinemada

Tarihten sayfalar

(Baş tarafı 3/1 de)

İdam gününü bekliyordu. Padişah bazı mahkûmları affederdi; fakat on dört kişiyi, hele soygunculuk için öldüren bir adamın affı aslâ beklenmiyordu. Böyle olmakla beraber Mustafa affedildi. Memleketine gâya sürgün edildi; hattâ hâzineden kendisine altı yüz kuruş yani şimdi ki para ile iki yüz lira kadar maaş bağlandı.

Fehim o zaman yirmi iki yaşında idi. Ecnebi elçilikler meseleyi kapamış saydılar. Azılı ve sinsî kâtil çok geçmeden Abdülhamidin göz bebeği oldu; paşalık verildi. Bir müddet uslu durmuşsa da yeniden tehditle hattâ bankalardan para istemek derecesinde işi azıttı; ancak Hamburga gidecek bir vapur keresteyi müsadere etmek isteyince, İngiliz tüccarlarından birisini yedi yüz altın vermesi için fazla sıkıştırdı. Alman ve İngiliz elçileri sarayı şiddetle sıkıştırdılar; Bursaya sürüldü. İstanbulun başındaki bir belâ ancak ecnebi müdahalesiyle defedildi.

Kadircan Kafi

TIYATROLAR

RAŞİD RIZA TİYATROSU
HALİDE PİŞKİN BERABER

Harbiyede, BELVÜ bahçesinin altın kısmında, bu gece Saat (21,30) da BİR AŞIK LAZİM
Vodvil 3 perde

İstanbul Borsası

24/9/1942 açılış - kapanış fiatları

CEKLER		
	Açılış ve kapanış	
İndra	1 Sterlin	5,20
New York	100 Dolar	130.—
Genevre	100 İsviçre Ft.	30,15
Madrid	100 Pegeta	12,84
Amsterdam	100 İsviçre Kz.	31,16
Bir altın lira		33,00
24 aylık bir gram külçe altın		454

Esham ve Tahvilât

Türkiye İş Bankası hâmiline 14,75

İLAN OSMANLI BANKASINDAN:

Osmanlı Bankasının ihdas edilen «AİLE SANDIĞI» Piyangosunun keşidesi 25 Eylül 1942 tarihinde icra edilecek olup, aşağıdaki ikramiyeler tevzi edilecektir:

1 adet T. L.	1.000.—	lik	=	T. L.	1.000.—
4 » » »	250.—	»	=	» »	1.000.—
5 » » »	100.—	»	=	» »	500.—
25 » » »	50.—	»	=	» »	1.250.—
50 » » »	25.—	»	=	» »	1.250.—
85 adet ikramiye için, cem'an			:	T. L.	5.000.—

İşbu keşideye, Nisan - Eylül 1942 altı aylık müddet zarfında «AİLE SANDIĞI» (Pasarruf Cüzdanı) hesabındaki matlûbu T. L. 50.— den aşağı olmayan her müddi iştirak etmek hakkını hâizdir.—

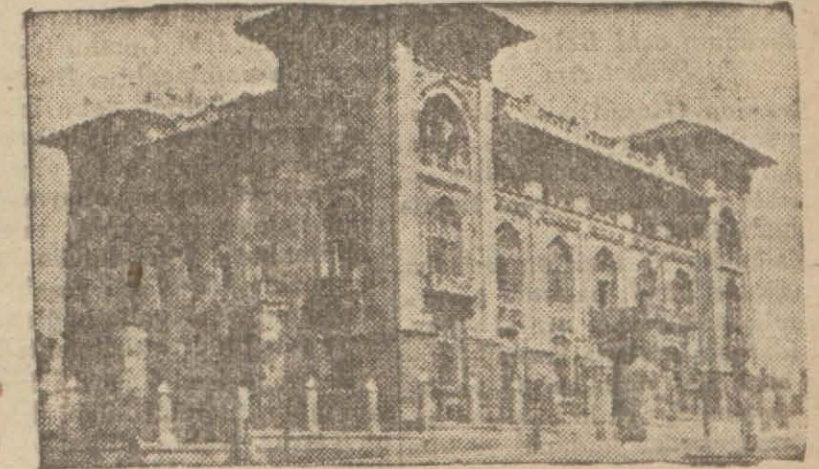
Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800
LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

Aded	1.000 Liralık	4.000 Lira
4	500	2.000
4	250	1.000
40	100	4.000
100	50	5.000
120	40	4.800
160	20	3.200

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birinci kânun tarihlerinde çekilecektir.

Memleket haberleri

Erzurumda

Belediye seçimi hazırlıkları devam ediyor, eski Belediye Reisi Şevket Arı'nın yeniden Belediye Reisi seçilmesi bekleniyor.

Erzurumun eski Belediye Reisi Şevket Arı

Erzurum (Hususi) — Belediye seçimlerinin yaklaşmış olması burada hayli hararetle münakaşalara yol açmakta ve bu mevzu her tarafta konuşulmaktadır.

Malumdur ki Erzurum Belediye Reisliğinde büyük başarılar gösteren mühendis Şevket Arı iki yıl evvel idarî makamlarla arasında çıkan bir ihtilâf yüzünden bu vazifeden çekilmişti. Şehrin bütçesini hayli rakamlardan kurtaran ve kısa zamanda Erzurumun çehresini değiştirecek kadar muvaffak olan eski reisin ismi üzerinde bu seferki intihabda da hararetle durulmakta ve bugünkü müşkül durum karşısında vazifeye davet edildiği takdirde bütün gayretle yeniden çalışacağından şüphe edilmemektedir.

Seçimin Erzurum hemşehrilerinin arzusu dahilinde yapılacağı bugünkü temayüllerden anlaşılmaktadır.

Adana şehir meclisi bugün toplanıyor

Adana (Hususi) — Adana Şehir Meclisi 25 Eylülde (bugün) fevkalâde bir içtima yapacaktır. Bu toplantıda şehir suyu tarifesi kararlaştırılacak, yeni seçim ve işleri...

Bafrada

Yeniden beş köyde okul binası inşa olunuyor, diğer beş köyde de hazırlıklar yapılıyor

Bafra, (Hususi) — Karadeniz şehirlerinin en mümtazlarından biri olan Bafra çalışkan ve enerjik bir kaymakama malik bulunmaktadır. Bafrada işe başladığı bir buçuk iki senelik devre içinde kazanın uzun yıllar halledilemeyen işlerini intaç etmiş, belli başlı ihtiyaçlarını cevablamıştır. Köylerde kazanı seviyesi yükselmiş, içinde bulunan olağan üstü ahvale rağmen, imar hareketlerine devam olunmuştur. Köylerdeki mekteb adedini çoğaltmak için kaymakam Nazım Öner yeniden beş köyde okul inşa ettirmektedir. Bunların küşadını önümüzdeki Cümhuriyet bayramında yapılacaktır. Bunlardan başka beş mekteb daha inşası için hazırlıklara girilmiştir.

Bafra köylerinin üç yüz kilometreye yaklaşan yollarının zaman zaman inşaat ve tamirâtı yapılmakta ve her köyün kaza merkezine tekerlekli vesaite uygun muntazam yolla bağlanması esasî tahakkuk ettirilmektedir.

Bafranın ismini yurd içine yayyan gelir metalarından biri de havyardır. Kalite itibarile çok üstün ve mugaddî havyar istihsal eden Bafra bu iş üzerinde Vekâletin himmetine çok muhtaçtır. Havyar istihsalinin senevi varidatı altmış bin lirayı geçmiyor. Bunun sebebi avlama vasıtalarının pek iptidai oluşu ve mültezimlere verilmişidir.

Gemlikte bir futbol maçı

Gemlik (Hususi) — Şehrimizi ziyaret eden Donanma takımı ile, Suniipek fabrikası futbolcuları arasında yapılan maç Suniipekçilerin 1-0 galibiyeti ile neticelenmiştir. Donanmamız ve fabrika erkânından pek çoğunun hazır bulunduğu ve binlerce Gemlikli seyirci huzurunda yapılan maç tam bir kardeş samimiyeti içinde cereyan etmiştir.

Gerede İcra Memurlugundan:

Satılacak gayri menkulün cinsi: Tarlanın altında bir hissesi.
Mevki: Kofabaşı.
Bulunduğu köy: Gücükler köyü.
Hududu: şarkan bayır, ve kısmen Mustafa oğlu Kâmil tarlası, Garben öz ve çayır, şmalen Binar, cenuben Yağcı oğlu Halil tarlası.
Mikdarı: Halen beş dönüm.
Kıymeti: Tamamı 125 lira.
Diğer tarla: Gücükler köyünde diğer Kovah mevkiinde.
Hududu: Şarkan öz, şmalen Yakakaya köylü Sarı Ahmed tarlası, Garben Hacı oğlu Seydi Ahmed, cenuben Yağcı oğlu Halil ve Sadık tarlası.
Muhammen kıymet: Tamamı 400 lira, 20 dönüm olup 6 da bir hisse.
Diğer tarla: Gücükler köyünde köy kenarı mevkiinde.
Hududu: Şmalen Hasan tarlası, Cenuben Hendek, şarkan ve garben Mehmed oğlu Şahmerdan tarlası.
Kıymeti: Tamamı 50 lira.
Mikdarı: Bir dönüm iki evlek olup altında bir hisse satılacaktır.
Yukarıda mevki ve hududları yazılı iki parça tarlanın altında bir hissesi 27/10/942 tarihine tesadüf eden Salı günü saat 10 ile 11 arasında Gerede icra dairesinde açık artırma ile paraya çevrilecektir. Birinci artırmada teklif edilen en yüksek bedeli muhammen kıymetin % 75 ni bulmadığı takdirde en fazla artırmanın taahhüdü baki kalmak şartile satış on gün geri bırakılacak ve ikinci artırması 6/11/942 Cuma günü aynı saat ve mahalde yapılacak ve teklif edilen bedel bütümün satış masraflarını geçmek şartile talibine ihale edilecektir. Şartnameleri 11/9/942 tarihinden itibaren açık olup iştirak edenlerin şartnameleri okumuş adedilerek hiç bir suretle itiraz kabul edilmeyecektir. İpotek sahibi alacaklılarla diğer alacaklıların bu gayri menkuller üzerindeki hak ve iddialarını ilân tarihinden itibaren on beş gün içinde evrakı müsbitelerle daireye bildirmeleri ve aksi halde paranın paylaşılmasından haric bırakılacakları ve daha fazla izahat almak isteyenlerin 941/112 No. ile açık bulundurulacak şartnameleri veya aynı No. dosyayı görebilecekleri ilân olunur. (941/112)

Gayri menkul malların açık arttırma ilânı

Gerede İcra Memurlugundan:

Açık arttırma ile paraya çevrilecek gayri menkulün ne olduğu: Tarlaların tamamı altı hisse itibarile iki hissesi beş hisse üzerinden bir hisse.

Gayri menkulün bulunduğu mevki mahallesi, sokağı, numarası: Yakakaya köyünde vaki tamamı 150 lira kıymetli Kılınçlı, 150 lira kıymetli Belen, 400 lira kıymetli Arpalak, 1000 lira kıymetli Gücükler, 200 lira kıymetli kaya arkası.

Arttırmanın yapılacağı, yer, gün, saat: 3/11/942 Salı günü saat 10 ile 11 arasında dairede.

1 — İşbu gayri menkulün arttırma şartnamesi 15/10/942 tarihinden itibaren 942/123 No. ile Gerede icra dairesinin muayyen numarasında herkesin görebilmesi için açıktır. İlanda yazılı olanlardan fazla malûmat almak isteyenler, işbu şartnameye ve 942/123 dosya numarasile memuriyetimize müracaat etmelidir.

2 — Arttırmaya iştirak için yukarıda yazılı kıymetin yüzde teminat gösterilecektir.

3 — Hakları tapu sicillile sabit olmayan ipotekli alacaklılarla diğer alacaklıların ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masrafla dair olan iddialarını işbu ilân tarihinden itibaren on beş gün içinde evrakı müsbitelerle birlikte memuriyetimize bildirmeleri icap eder, aksi halde hakları tapu sicillile sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşılmasında haric kılınlar.

4 — gösterilen günde arttırmaya iştirak edenler arttırma şartnamesini okumuş ve lüzumlu malûmatı almış, bunları tamamen kabul etmiş ad ve itibar olunurlar. Üstünde bırakılan gayri menkulün bedeli zamanında verilmezse gayri menkul ikinci bir arttırma ile satılır ve bedel farkı ve mahrum kalan yüzde beş faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın memuriyetimize

Kara Ahmet

Ahmed Hüseyini altına alamıyor!

— Ne olduğunu görmüyor musun?

— Görüyorum!

— Eksik künde değil mi?..

— Evet... Fakat çocuk daha bunları bilemez...

— Ne yapmak lâzım geliyor!

— Hasım künde tarafındaki ayağının üzerine basıp kündeyi öyle aşırması olsa.. hasım ayağını aşırılmaz ve sayvanta gelemez..

— Ha, babana rahmet!. İşte, bu çocuğa bunları öğretmek lâzım. Hasım ne güzel oturak kündesine getirdiği halde bir türlü aşırılmıyor... Görüyorsun ya! Korkuyor. Sayvanta geleceğini seziyor...

Kara Ahmed, nihayet kündeyi aşıramadı. Bıraktı. Başka oyunlara geçti. İsmail ağa, olduğu yerde kuduruyordu. Onun sayvanttan Hergelecinin söylediği mukabil oyundan haberi yoktu. İkide birde Kara Ahmede sesleniyordu:

— Aşır oğlum!

— Haydi oğlum!...

Kara Ahmedin güreşte bilmediği birçok incelikler vardı. Hergeleci birer birer bunları meydana çıkarıyor ve görüyordu. Hüseyin çok oynak ve usta olduğundan Ahmedî üzüyordu. Ahmed de oynak hasımını ezmek için en ağır oyunları tatbik ediyordu.

Güreş uzatıkça Kara Ahmed,

güreşi bindiriyor ve Yanık Hüseyini yavaş yavaş yiyordu. Yanık Hüseyin Kara Ahmedin ağır bastığını ve yavaş yavaş kendin öldürmeğe başladığını sezince güreşi idareye başladı. Çetin hasımını bir taraftan ve bir boşluktan yenmeğe karar verdi. Dahı olmazsa güreşi berabere götürmeğe çalışıyordu. Hergeleci, Yanık Hüseyinin dalaveresini sezmişti, arkadaşına:

— Yanık, yan çizmeğe başladı. Çünkü Ahmed, sıkı geliyor.

— Evet... Ahmedî bir yokluktan yenmeğe göz dikmişe benziyor.

— Kurnaz güreşçi... Korkarak Ahmedî aldatır...

— Evet... Olabilir. Fakat Ahmed de, açıkgöz güreşiyor.

— Berabere götürürse güreş fena!.

— Götüremez. Ahmed, yavaş yavaş ezmeğe başladı. Dedi.

Yanık Hüseyin, yaman şeydi. Mütemediyen Ahmedin hamlelerini atlatıyor, türlü hünerlerle mukabelede bulunuyordu. Yanık Ahmedden çok güreşe ağahtı. O, usta elinden çıkmıştı. Ahmed ise oradan buradan kapma oyunlarla güreşiyordu.

(Arkast var)

alıcılardan tahsil olunur. Beş numaralı fıkradaki şart tahakkuk etmek kaydıla üç defa bağırıldıktan sonra gayri menkul en çok artırmanın üstünde bırakılır. Şart tahakkuk etmezse arttırma geri bırakılıp alıcı taahhüdlerinden kurtulur ve teminat ta kalkar.

5 — Arttırmanın birinci veya ikinci olmasına ve gayri menkulle taallük eden kamuni halka ve satışın tarzına göre diğer şartlar. Birinci artırmada teklif edilen bedel muhammen kıymetin % 75 ni ve zuhur ederse rüçhan sahibi alacaklıların mecmu alacağını tı cavuz etmek şartile talibine ihale edilir. Böyle bir bedel teklif edilmezse en fazla artırmanın taahhüdü baki kalmak şartile satış 13/11/942 Cuma gününe bırakılacak ve ikinci artırması mezkûr gün aynı saatte yapılacak ve rüçhan sahibi alacaklıların alacağı mecmuunu veya satış masraflarını geçmek şartile talibine ihale edilecektir. Tescil masrafları ve tel. laliye aleyha aiddir.

Yazılan gayri menkuller yukarıda gösterilen 3/11/942 tarihinde Gerede icra memurluğu odasında işbu ilân ve gösterilen arttırma şartnamesi dairesinde satılacağı ilân olunur. (942/123)

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

BU SABAHKI HABERLER

Alman zırhlı kolları Ordzonnikidze'ye yaklaştı, diğer birlikler Vladikafkas istikametinde süratle ilerliyorlar

Stalingrad muharebesi en nazik safhaya girdi

Vişi, 25 (Radyo) — Kafkasyada General Von Kleistin zırhlı birlikleri Vladikafkas istikametinde ilerlemektedirler.

İlerleyen kuvvetler

Vişi, 25 (Radyo) — Alman zırhlıleri kolları Ordzonnikidze'ye çok yaklaştılar.

Moskovadan haberler

Moskova, 25 (A.A.) — Royterin hususi muhabiri bildiriyor: Stalingrad meydan muharebesi en nazik noktasına varmış ve belki de geçmiştir. Dün bu muharebe şimdiye kadar görülmemiş bir şiddette cereyan etmiştir.

Stalingrad ve etrafında Almanlar günde bir tünen kaybetmektedirler. Ruslara takviyeler gelmektedir. Aynı zamanda cephanede almatıdadırlar.

Şehirde yaralıları barındırmak artık hiç mümkün olmadığından yaralıların hepsi Volganın karşı kıyısına nakledilmektedirler.

Stalingrad tank fabrikaları işçileri büyük bir kahramanlık göstermişlerdir. Takviye kuvvetleri gelinceye kadar imal etmiş oldukları tanklarla Almanların üzerine hücumda bulunmuşlardır.

Volga filotilası muharebelere iştirak etmektedir.

Romaya göre

Roma, 25 (Radyo) — Stalingrad cephesinde bulunan bir İtalyan muhabirinin bildirdiğine göre Stalingrad cephesindeki mukabil taarruzlarda muvaffakiyetsizlik üzerine Mareşal Timoçenko bu mntakalarda bulunan İtalyan ordusunun sol ce nahtına karşı büyük bir tazyikte bulunmuştur. Bu tazyik neticesinde İtalyan cephesini yarmak ve bu suretle Almanlar tarafından Stalingrad şehri üzerine yapılmakta olan çok ağır tazyiği hafifletmek istemiştir.

Sovyetler İtalyan ordusuna karşı taarruzlarına geceleyin başlamışlardır. Fakat Rus hücumları muvaffakiyetsizliğe uğramıştır. İtalyanlar mukabil taarruzlarla Rusları Donun öte tarafına kadar sürmüşler ve ken

Finlandiya Rusya ile sulh şayiasını resmen yalanladı

Vişi, 25 (A.A.) — Helsinki'den alınan bir habere göre Fin hükümeti bir resmi tebliğ nesretmiştir. Bu resmi tebliğ, Amerikadaki Fin elçilik erkânından birinin Fin hükümetinin Rusya ile ayrıca bir sulh yapacağına dair verdiği söylenen beyanatı tamamen tekdiz etmekte olduğunu göstermektedir.

Madagaskar valisi mukavemete devam kararında

Vişi, 25 (A.A.) — Madagaskar adasının merkezi Tananarive'den düşman tarafından işgal edilmiş bulunuyor. Vali M. Annet zaptedilmesi güç bir noktaya çekilmiştir. Müdafaaaya devam edilecektir.

Amerikada tren kazası

Vişi, 25 (A.A.) — Newyorktan bildirildiğine göre, iki yolcu treni ile bir marşandiz birbirlerine girmişlerdir. Ölü ve yaralı vardır.

Macar naibi Von Papani kabul etti

Berne 24 (A.A.) — Berlin'den gelen von Papan Macar devlet naibi Amiral Horti tarafından Budapeştede kabul edilmiştir.

dilerine çok ağır zayıat verdimişlerdir.

Vişiye göre

Vişi, 25 (Radyo) — Stalingrad muharebesi çetin bir surette devam etmektedir. Alman kuvvetleri yavaş yavaş ilerlemeye devam etmektedirler. Sovyet

İktisad Vekâleti yabancı memleketlere 85 talebe gönderiyor

Ankara 24 (A.A.) — Bize verilen malûmata göre, maden, iza be, makine, elektrik ve kimya yüksek mühendisi yetiştirilmek ve bunlardan bir kısmına men - sucat ve kâğıd ihtisası yaptırılmak üzere müsabaka imtihanı ile İktisad Vekâleti yabancı memleketlere 85 talebe gönderecektir. Müsabaka imtihanına gireceklerin, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ve Türk ırkından, 17 yaşını bitirmiş ve 25 yaşını geçmemiş erkek olmaları, lise olgunluk diplomasını almış veya

müdafaa çok çetindir. Şehir dahilinde 200 metrelik bir gedik açmak için Almanlar hemen hemen üç gün müddetle çarpışmalarda bulunmuşlar ve topçu ve tayyarelerin yardımlarını istemişler ve alev saçan makineler kullanmışlardır.

bu derecede tahsil görmüş ve iyi ahlâk sahibi bulunmaları ve bulacağı hastalıklarla malûl olmamaları lazımdır. Bu evsafı haiz talibler, Ankarada maden tetkik ve arama enstitüsüne ve İstan - bulda Sümerbank İstanbul şubesine bir istida ile nihayet 21 Birinciteşrin 1942 tarihine kadar müracaat etmiş olmalıdırlar. Tabiiherin 23 Birinciteşrin günü sıhhi muayeneleri ve 26 Birinciteşrin günü de imtihanları yapılacaktır.

Almanlar Terek nehri üzerinde bir şehir zaptettiler

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Şimalde mühim düşman taarruzlarına karşı yapılan müdafaa savaşları esnasında 34 Sovyet zırhlı tankı tahrib olmuştur. Düşmanın Volga doğu ve batısında demiryolları üzerinde taşıdığı takviye kut'aları ile Saratov civarındaki Alman yakıt depoları yeniden Alman hava kuvvetlerinin taarruzlarına uğramıştır.

Voronej şimal batısında düşmanın yaptığı yeni taarruzlar akim kalmıştır.

Cephenin merkez kesiminde kuvvetimizin taarruz hareketleri tam bir başarı ile devam etmektedir. Düşmanın Rije yakınlarındaki karşı - lık taarruzları püskürtülmüştür.

Cephenin şimal kesiminde Ladago gölü cenebunda girişilen taarruz hareketleri düşmanın neticesiz karışık taarruzları ve şiddetli mukavemetine rağmen toprak kazançları ile bitmiştir.

Doğu cephesinde dün 62 düşman uçağı düşürülmüştür. Yalnız 2 Alman uçağı eksiktir.

Kafkas dağlarında

İspanyada krallık ihya ediyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

panya kral hanedanı arasındaki müzakerelerin sona erdiğini bildirmektedir. Mütveffa 13 üncü Alfons'un üçüncü oğlu olan Don Juan İspanya kralı olacaktır. Temmuz ayında General Fran - konun murahhasları Lozanda bulunan Don Juan ile görüşmüşler idi. Krallığın ne zaman ihya edileceği henüz malûm değildir.

Ruzvo't sulhdan bahsediyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

hürriyet temin etmektedir. 5 inci ve 6 ncı harb yılları Cardiff 24 (A.A.) — İngiliz ziraat müsteşarı Dük Norfolk demiştir ki:

Belki de beşinci ve altıncı harb yılları geçireceğiz. Şimdiye kadar yiyecek durumumuz iyi olmuştur. Eğer yiyecekten şikâyet edenleri duyarsanız onlara Malta ve Stalingrad halkının inanılmaz sabrını ve fedakâr - lıklarını hatırlatınız.

Berlin 24 (A.A.) — Kafkas dağlarında savaşan Alman teşküllerinin öncüleri 4000 metre yüksekleri fazlasıyla aşmışlardır.

Sovyet tebliği

Moskova 24 (A.A.) — Sovyet ögle tebliği eki:

Stalingrada şiddetli bir muharebe devam etmektedir. Mihver kuvvetlerinin mükerrek taarruzları düşmana ağır zayıat verdirilerek püskürtülmüştür. Bir kesimde 600, başka bir kesimde 450 ve bir üçüncü kesimde 800 Alman yok edilmiştir.

Rus deniz erleri Stalingrada

Moskova 24 (A.A.) — Topçu ile desteklenen Rus deniz erleri Stalingradın şimalinde şiddetli hücumları püskürttükten sonra meskün bir yeri işgal etmişlerdir. Düşmanın kayıpları çok ağırdır. Üç gün evvel Stalingrad cephesinde önemli tepeler işgal eden Sovyet kut'aları muvaffakiyetlerini artıracak birkaç sokağı düşmandan temizlemişlerdir. Bir çok kesimlerde Almanlar müdafaa kalmak zorunda bırakılmıştır.

Sihhat Vekâleti hıfzıssıhha işleri dairesinin yeni reisi

Ankara 24 (Hususî) — Sihhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti hıfzıssıhha işleri dairesi reisliğine birinci sınıf mütehassıslardan doktor Bilâl Kâmil İdil tayin edilmiştir.

1341 yılında Tıb Fakültesinden mezun olarak yurdun muhtelif yerlerinde hükümet tabibliği yaptıktan sonra birinci sınıf bakterioloji mütehassısı olan ve Amerikan Harwar üniversitesinde tahsilini birincilikle ikmal ederek yurda dönen, bilâhare An kara hıfzıssıhha müessesesinde, Sihhat Vekâleti içtimai muavenet işleri dairesi mütehassıslığına ve hıfzıssıhha işleri dairesi reisi muavinliğinde muvaffakiyetle vazife gören doktor Bilâl Kâmil İdil'in yeni vazifesine tayini kendisini tanyanlar arasında büyük bir memnuniyet uyandırmıştır. Kıymetli mütehassısa yeni vazifesinde de muvaffakiyetler dileriz.

Hindistanda kanlı hâdiseler devam ediyor

İki polis müfettişi ile iki polis diri diri yakıldılar

Yeni Delhi 24 (A.A.) — Teşrii mecliste demecî bulunan adıye nazırı Sir Sultan Ahmed yapılan bazı vahşet hareketleri hakkında izahat vermiştir:

Geçen Cuma günü Bihar eyaletinden Narayanpurun batısında düşen bir askeri uçağın mürettebatı halk tarafından öldürülmüştür. Pilot düşerek ölmüştü.

Gene Bihar eyaletinde Mahorahatı himaye müfrezesinden bir İngiliz subayla 4 İngiliz eri pusuya düşürülerek otomobilden inerken öldürülmüştür.

Ticaret Vekili Ankaraya döndü

Ankara 24 (A.A.) — Ticaret Vekili doktor Behçet Uz tetkik seyahatinden bugün Ankaraya dönmüştür.

Göbbels'in yeni bir makalesi

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

Bu harbin milletlerin hayat şartlarını bir kere daha tanzim etmek gibi derin bir manası vardır. Bu itibarla hareket noktasını ve gayeyi kaybetmemek için bütün harb gayret ve faaliyetlerini bu noktada tanzim etmek lazımdır.

Bu harb esnasında Almanya bu prensibden biran bile inhiraf etmemiştir. Alman milleti emellerini her zaman bu esas dahilinde izah ederek istiklal, hayat sabası ve hareket serbestisi için harbetmekte olduğunu tasrih etmiştir.

Bu faciadan sonra yanyana yaşayacak olan Avrupa milletlerinin de yeni nizama hak ve menfaatleri olacağını asla unutmamalıyız. Harb normal bir hâdisedir. Hiddet ve intikam duyguları ekseriya insanları yanlış hareketlere sevkeder.

Muhacirler tarafından çıkarılan bir gazetenin verdiği bir haberi yayın Reuter ajansından bahseden Dr. Göbbels, yazısında bu mesele hakkında şöyle diyor:

Harbden sonra 2 yaşından 6 yaşına kadar bütün Alman çocuklarını yularından alınarak yabancı memleketlere gönderilmesi ve oralarda tam 25 sene tutularak terbiye edilmeleri lazim gelecektir.

Bu haberi Reuter resmen negretmemiş olsaydı İngiliz hükümet adamlarının aklında hafiflik olduğuna hükmedecektik. Fakat şimdi böyle lehte bir hüküm vermeye imkân yoktur. Çünkü bu fikri İngiliz hükümetinin müsaadesi ve nezareti altında çıkan bir muhacir gazetesi illeri sürüyor. Düşmanlarımızın neler yapmak kabiliyetinde olduğunu Versailles muahedesi ispat etmiştir. Biz kat'iyen emniz ki İngilizler, le Amerikalıların kafasında çok kötü niyetler yaşamaktadırlar.

"Gece'ler gebedir!.. der'ler

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

rında bir bakkalıye dükkânına uğramış, Dermason fasulyesi, zeytin ve zeytinyağı almak istemiş. Fakat fiatları biraz fazla gördüğü için almaktan vazgeçmiş. Fakat ertesi sabah, yani 24 Eylül Perşembe günü sabahleyin aynı bakkala uğramış. Aynı şeyleri almak istemiş. Hayretler içinde kalmış. Çünkü 12 saat içinde fiatların şu şekilde fırladığını görmüş:

23.Ey.ak. 24.Ey.sa

Dermason fasulye: 72 Kr. 80 Kr.

Zeytin : 70 Kr. 100 Kr.

Zeytinyağ : 140 Kr. 165 Kr.

SİYASET DÜNYA ALEMİNDE

Umumî muharebenin uzak sahnelerine bakış

Bir vakitler mahalli bir ihtilaf mahiyeti arzeden Çin - Japon harbi, Pasifik mücadelesinin başla - masile beraber İkinci Çhan harbinin umumi çerçevesine dahil olmuş bulundu. Beş seneberi devam eden bu harb, bugünden yarına bir netice verse bile bunun bu suretle halledilmiş olduğu kabul olunamaz. O da, dünya harbinin netice ve akıbetine bağlı bulunması mahkûmdur. Japonya ile Anglo Sakson devletleri arasında çıkan muharebeden dolayı, Çin harbi, umumi harbin bir unsuru haline gelmiştir.

Filvaki bugün Şang - Kay - Çek hükümeti Amerika ve İngilterenin müttelikidir. Bu hükümetin orduları, tıpkı Amerikan ve İngiliz orduları gibi, geniş mücadele içinde kendisine tahsis edilmiş olan muayyen bir cepheyi tutmaktadır. Ve Demokratiler cephesine iltihak eden Çin hükümeti, davasını, bu suretle millî safhadan beynelmül safhaya intikal ettirmiştir. Aynı zamanda İngilterenin Uzakşark cephesinden çekilmiye mecbur kaldığı nisbet üzerinden de onun o sahada ifa etmekte olduğu rolün ehemmiyeti artmıştır. Vaziyeti kısaca hülasa etmek lazımgelse, diyebiliriz ki Şang-Kay-Çek hükümeti, Japonlara karşı Amerikan ve Avustralyanın tek faal müttelikidir. Çünkü İngilterenin rolü daha gerilere intikal etmiştir.

Vaziyete umumi olarak baktığımız zaman, bu bakıfati ve Çin Pasifik mücadeleleri arasındaki yakın itibati daha iyi görürüz. Mesela bundan bir müddet evvel Amerikalıların

ın müdafaa harbinden taarruzi bir harekete geçmekte oldukları bildirildiği zaman, bu bildirimin ilk akısi tesiri Çin muharebe sahnesinde kendini göstermiş ve bir ara Çinli - lerin Kanton istikametinde doğru yö - landıkları bile iddia edilmiştir. He ne kadar fiili olarak vaziyette büyük bir değişiklik hasıl olmamış ise de Çin ve Amerikan itibatinın sıkı iş birliği ile tutulacak kadar kendini göstermiştir.

Denlebilir ki bugün Avrupada Almanya karşı Sovyet Rusya ordularının oynadıkları rolü, Uzak şarkta Japonyaya karşı Çin kuvvetleri ifa etmektedirler. Bunların vazifeleri, bu ordularla sıkı bir temin eylemekle beraber büyük kuvvetler kaydırmadan seyral bir mü - cadele idame etnik ve hasmî müm - kün olduğu kadar hırpalamıya çalış maktadırlar. Bunlardan Çinlilerin bir diğ - er vazifesi de, Japonları uzak me - safeler dahilinde bir noktadan diğ - erine kuvvetler nakline mecbur edici hareketler yapmak ve böylece, bugünden yarına Sovyet Rusyaya karşı bir Japon taarruzunu imkân - sız değilse bile pek ziyade güçleş - tirecektir. Bugün için, bu politika - nın muvaffak olduğu görülmüş ve bundan istifade eden Amerikalılar ancak bu sayede Midvay ve Salomon adaları hareketlerine teşebbü - eyliyerek Japonlardan deniz hâki miyetini koparmayı başarmışlardır. Japonların Avustralyaya karşı Yeni Ginede giriştikleri hareketler Pasifik ve Çin muharebelerinin Japon ordularını buldukları yere çi - vileyeme pek kâfi gelmediklerini is - pat etmiştir. Japonya, bugün için bu iki cepheye karşı, lüzumunda fazla kuvvetlidir ve onu devirmel pek kolay bir şey olacağı benze - miyor. — ★★

İstanbuldan bir futbol takımı yakında Almanya'ya gidecek

Alman spor teşkilâtı üç maç yap - mak üzere İstanbul muhtelini Al - manyaya davet etmiştir. 16 futbol - cü ve 2 idareciden teşkil edilecek takım 12 Birinciteşrinde İstanbul - dan hareket ederek ilk maçını Vi - yanada yapacaktır. İkinci oyun Ber - linde yapılacak, üçüncü maç ya Münih'te veyahud da Nürnberg'de oynanacaktır.

Üç hafta devam edecek bu se - yahatte muhtelit takım Sivillingrad - dan itibaren Alman spor teşkilâtı - nın misafiri olacaktır. Muhtelit ta - kım derhal seçilip yakında toplu olarak idmanlarına başlayacaktır. Kafle reisinin kimin olacağı henüz belli olmamakla beraber futbol a - jansı kafile ile beraber seyahat ede - cektir.

İstisare heyetinin toplantısı

Beden Terbiyesi Umum Müdür - lüğü istisare heyeti 3 Birinciteşrinde toplanacaktır. Bu toplantıda muhtel - if bölgelerde şimdiye kadar yapı - lan tetkikler neticesi beden terbiyesi mükellefiyeti işi halledilmiş olacak - tır.

Avrupa boks şampiyonluğu müsabakası

Roma, 25 (Radyo) Avrupa boks fedarasyonunun bir ebligine göre Al man ağır siklet şampiyonu Max Şneling resmen sıfatından feragat etmiştir. Bu sıfatın yeniden İhrazi için Avrupa boks fedarasyonu ve buna merbut olan teşekküller bir müsabaka açmak üzeredirler.

Alman deniz tırları 4 gün içinde 19 gemi daha batırılabilir

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

ka 2 gemi de torpille vahim ha - sara uğratılmıştır. Atlantikte; Afrika kıyıları açığı - nda ve Antil denizinde hareket yapan başka denizaltılarımız mün - ferid hücumlar sırasında kafile ha - linde yol alan 13 düşman ticaret ge - misini batırmışlardır. Bunların top - yekün tutarı 75 bin tonlâtordur. Bundan başka bir korvetle diğer bir gemi de torpille hasara uğratılmış - tır. Böylece düşman deniz münaka - lâtı bu son 4 gün zarfında 125 bin tonlâtö tutarında 19 gemi ile 3 muhrub ve 1 korvet kaybetmiş bu - numaktadır.

İki Amerikan harb gemisi battı

Vaşington 24 (A.A.) — Bah - riye nazırlığının tebliği:

Guadalcanal açıklarında düş - man hava hücumlarında hasara uğrayarak Tulagi'den bir cenub tamarat üssüne gitmekte olan Jarvis destroyeri birkaç hafta geç kalmış olduğundan bu gemi - ye kaybolmuş gözüle bakılmah - dır.

Lible adındaki yardımcı Ame - rikan taşıt gemisi de Salomon a - daları çevresindeki son harekât - ta düşman tarafından batırılmış - tır. Bu gemi mürettebatının yarı - dan fazlası kurtarılmıştır.

General Vilson Bağ'da

Bagdad 24 (A.A.) — Yeni teş - kil edilen İrak - Irak bölgesi ko - mutanlığına tayin olunan general Sir Maidland Vilson dün Bağ'da gelmiştir.

Bu gece 9 da **ŞARK Sinemasında**

Senenin ilk programı:

HAYAT YOLU (ANNELIE)

Bir kızın doğuşu... Büyümesi... Aşk... İzdıvact... Elem ve ıztı - rabi, nihayet ölümü ile sona eren bütün bir ömür.

Hakiki hayattan alınmış, hakiki bir hayat ve ıztırab romanı.

WERNER KRAUS - LUISE ULRICH

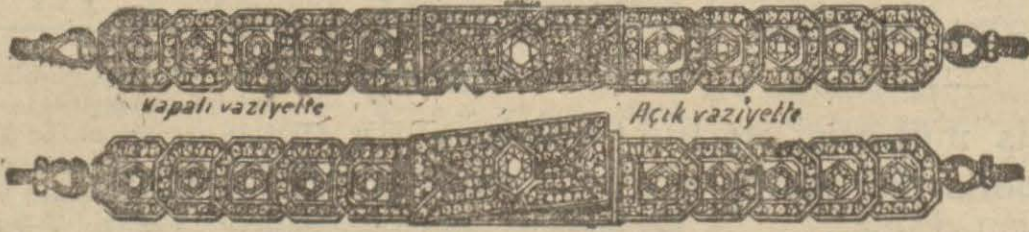
ilâveten **UFA** Jurnal (Dünya Havadisleri)

İyi görmek, iyi düşünmek ve binnetice hayatta muvaffak ve mes'ut olmak için okunacak kitaplar:

1 — HAYATA İŞİK: 50 Kr. 2 — HAYATA BAKIYORUM: 30 Kr. 3 — BU YOL UÇURUMA GİDER: 30 Kr. 4 — ASRİ ADAM: 50 Kr. 5 — GENÇ KIZ VE ERKEKLERE YÜKSELİŞ YOL-LARI: 35 Kr. 6 — BOZKURT: 50 Kr. 7 — TALİH NEDİR: 35 Kr. 8 — ÇOK VE ÇABUK PARA KAZANMA YOLLARI: 35 Kr. 9 — MUVAFFAKİYET VE SAADETİN SİRRI: 35 Kr. 10 — MÜŞKÜLERLE MÜCADELE: 55 Kr.

Almanca ve İngilizceden terceme edilen bu mühim ve hayati eserlerin satış merkezi: Muallim Fuat Gücüyener'in (Anadolu Türk Kitab deposu) dur. Yerl: Yenipostane karşısında Meydancık hanında No. 10 - 11 - 12 de parası peşin gönderilen taşa siparişleri derhal gönderilir.

BİR HAKİKAT! Sayın Müşterilerimizin Nazarı Dikkatine:

Pırlantalı ve elması saat demek, bir kelime ile SINGER SAATI demektir. Çünkü: Pırlantalı ve elması saatlerin bütün hakiki evsafı meşhuru alem olan SINGER saatlerinde toplanmıştır. Bunun için: Saat alacağınız zaman, tereddüdsüz SINGER saati almalsınız. Ve saatin üzerindeki SINGER markasına, müessesemin adresine dikkat etmeniz lazımdır. Modayı takip eden her asri kadın için kıymetli taşlarla ve nefis işlemlerle hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikâde SINGER saatine sahip olmak âdetâ bir saadettir.

SINGER SAATI Hoşa Gidecek En HEDİYELİKTİR

No. 82 - D. Elması ve 11 pırlantalı 600 lira

No. 82 - C. Elması ve ortadaki büyük olmak üzere 11 pırlantalı 700 lira

No. 82 - E. Elması ve ortadaki ile kenarındaki büyük olmak üzere 11 pırlantalı 800 lira

No. 82 - H. Elması ve ortadaki ile kenarındaki daha büyük olmak üzere 11 pırlantalı 980 lira

EMSALLERİ GİBİ 15 SENE GARANTİLİDİR.

DİKKAT: SINGER saatleri İstanbulda yalnız Eminönü merkezindeki mağazamızda satılır. İstanbulda şubemiz yoktur. Adres SINGER SAAT Mağazaları. İstanbul, Eminönü, No. 8

SEFALİN

NEZLE - GRİP - BAŞ - DIŞ
ve bütün ağrıları derhal keser. Her eczaneden arayınız

ADEMİ İKTİDAR VE BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

FORTOBİN

S. İ. MUAVENET VEKÂLETİNİN RUHSATINI HAİZDİR
HER ECZANEDEN BULUNUR POSTA KUTUSU 228
REÇETE İF. SATILIR

Resmî dairelerin ilân işleri

Hakkında mühim bir

Tebliğ

Şimdiye kadar resmî dairelerin ilânlarının neşrine tavassut eden merkezi İstanbulda Erzurum Hanındaki (Türk Maarif Cemiyeti Resmî İlan İşleri Bürosu Limited Şirketi) tasfiye halindedir.

Ticaret kanununun 232 nci maddesi mucibince mahkemenin tasvibine iktiran etmiş bir şürekâ kararı olmadıktan sonra Erzurum Hanındaki Şirketin muamelâta devamı kabil değildir. Bu sebeble ilânlarımızın doğrudan doğruya

İSTANBUL ANKARA CADDESİNDE
KAYA HANINDAKİ

Türk Basın Birliği ve Ortakları Resmî ilânlar Kollektif Şirketine

gönderilmesini rica ederiz. Şimdiye kadar Erzurum Hanındaki Şirkete gönderilen ilânların da Şirketimize tevdi edilmesinin bildirilmesini tavsiye ederiz.

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

Gömlen lüzum üzerine 25/9/942 tarihli Cuma gününden itibaren aşağıdaki banliyö katarları hizmetinde yazılı olan istasyonlar arasında işlemiyecek. Arzu edenlerin istasyonlardan zabıt alabilecekleri ilân olunur. «10349»

Tren No. sı

24	İstanbul - K. Çekmece
29	K. Çekmece - İstanbul
22	Yeşilköy - K. Çekmece
26	»
32	»
34	»
44	»
46	»
52	»
27	K. Çekmece - Yeşilköy
31	»
37	»

GÖZ DOKTORU Nuri Fehmi Ayberk

Haydarpaşa Nümune hastanesi
göz mütehassısı
İstanbul Belediyeye karşısı.
Tel. 23212

Son Posta matbaası:

Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIGİL

İZMİR KURTULUŞ Cam ve Şişe Fabrikası

SADIK Gürtunca

Memleket sanayinde büyük bir eser olan fabrikamız her türlü modern teknikle tekâmül ederek büyük ihtiyaçlara cevap vermeğe başlamıştır.

SİPARİŞ KABUL EDİLİR

Lamba, Lamba şişesi, Sürahi, Kavanoz Çay ve Su bardağı ve bilümmün züccaciye... Adres: İzmir Gaziler caddesi No. 212 Telefon 3732..
Telgraf adresi: Kur Cam

Dikkat: İzmir Kurtuluş cam fabrikası sahibi Sadık Gürtunca fabrikasına, kurduğunu olduğu muazzam ocaklar sayesinde pencere camları da imal etmeğe muvaffak olmuştur. Fabrikada pencere camlarını imal etmek için her eb'adda kağıtlar hazırlanmıştır. Fabrika imal ettiği camları yurdumuzun en kıyıda köşelerine kadar sevilmeye amade olduğu gibi sayın müşterilerinin siparişlerini vesika vesaire gibi muamelelere ihtiyaç göstermeksizin deruhde etmektedir.

Üniversite Rektörlüğünden:

Bu yıl Üniversiteye kabul edilecek talebden tab tahsili için müracaat edenler «600» ü, eczacılar «80» ni, dişçiler «60» i geçtiği takdirde fizik, kimya, ve biyolojiden, kimya mühendisliği için müracaat edenler de «100» ü aşacağı halde fizik, kimya, ve matematikten yazılı imhâna tâbi tutulacaklardır.

İsimleri iki defa iftihar listesine geçmiş olanlar imhânsız alınacaktır. İmtihanlar Fen Fakültesinde 20/BİRİNCİTESİN/942 tarihinde yapılacaktır. İstekillerini 15.BİRİNCİTESİN akşamına kadar Fen Fakültesine müracaat etmeleri. «10957»

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası 19/Eylül/1942 vaziyeti

AKTİF

Kasa:		Lira	
Altın: Safi kilogram	74.616,476	Lira	104.954.043,09
Banknot	»	»	17.351.255,—
Ufaklık	»	»	193.077,36
Dahildeki muhabirleri:		»	122.498.375,45
Türk lirası	»	»	554.754,19
Haricteki muhabirleri:		»	554.754,19
Altın: Safi kilogram	23.948,013	Lira	33.684.796,38
Altına tahvilî kabîl serbest dövizler	»	»	—
Diğer dövizler ve borçlu Kıbrıs bakiyeleri	»	»	49.523.300,75
Hazine tahvilleri:		»	83.213.097,13
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı	»	Lira	158.748.563,—
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfiKAN Hazine tarafından vaki tediyat	»	»	24.221.621,—
Senedat Cüzdanı:		»	134.526.942,—
Ticarî Senetler	»	Lira	359.958.676,22
Esham ve tahvilât cüzdanı:	»	»	359.958.676,22
(Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı)	»	»	—
(yeni karşılığı esham ve tahvilât itibari kıymetle)	»	»	44.993.599,93
(Serbest Esham ve Tahvilât: Avanslar:	»	»	10.506.443,24
Altın ve döviz üzerine avans	Lira	3.096,31	53.500.043,17
Tahvilât üzerine avans	»	»	—
Hazineye kısa vadede avans	»	»	5.733.464,95
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans	»	»	—
Hissedarlar:	»	»	259.000.000,—
Muhtelif:	»	»	255.736.501,26
			4.500.000,—
			11.467.910,38
Yekün			1.027.956.359,89

PASİF

Sermaye		Lira	
İhtiyat akçesi:		Lira	15.000.000,—
Adi ve fevkalâde		»	—
Hususi		Lira	9.412.135,73
Tedavüdeki banknotlar:		»	6.000.000,—
Deruhte edilen evrakı nakdiye Kanununun 6 - 8 inci maddelerine tevfiKAN Hazine tarafından vaki tediyat		Lira	158.748.563,—
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi		»	24.221.621,—
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vasedilen		Lira	134.526.942,—
Reeskont mukabili ilâveten tedavüle vasedilen		»	40.000.000,—
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabili 3902 No. lu kanun mucibince ilâveten tedavüle vasedilen		»	288.500.000,—
		»	175.700.000,—
MEVDUAT:			638.726.942,—
Türk lirası		Lira	113.818.742,84
Altın: Safi kilogram	877.422	»	1.234.164,05
3850 No. lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabili tevdi olan altınlar:		»	—
Safi kilogram	53.541.930	»	78.124.167,90
Döviz Taahhüdâtı:		»	78.124.167,90
Altına tahvilî kabîl dövizler	Lira	—	—
Diğer dövizler ve alacaklı Kıbrıs bakiyeleri		»	28.107.061,81
Muhtelif		»	137.533.145,47
Yekün			1.027.956.359,89